

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

26.12.2016 № 02-2382

На № _____ від _____

Міністру внутрішніх справ
України

Авакову А.Б.

Щодо результатів аудиту

Шановний Арсенію Борисовичу!

Рахункова палата провела аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Державної міграційної служби України, і зробила висновок, що ДМС у 2015 році та за 9 місяців 2016 року загалом забезпечила цільове використання бюджетних коштів, виділених на виконання нею функцій у сферах міграції, у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції.

Водночас аудитом встановлено, що низкою її територіальних органів і установ за відсутності системного підходу до управління фінансовими і матеріальними ресурсами, через прорахунки у системі внутрішнього контролю і необґрунтовані управлінські рішення, які приймалися керівниками різного рівня, з порушенням чинного законодавства витрачено 2011,9 тис. грн, неефективно – 126,1 тис. гривень.

Впроваджені у 2016 році заходи з реформування системи протидії нелегальній міграції у цілому підвищили інституційну спроможність ДМС виконувати практичні заходи у сфері протидії нелегальній міграції, намітилася тенденція до покращення ситуації у сфері виявлення нелегальних мігрантів в Україні та притягнення до адміністративної відповідальності порушників міграційного законодавства.

Проте низьким залишається рівень застосування до нелегальних мігрантів заходів щодо примусового повернення в країну походження або третю країну та примусового видворення з України.

Не вирішено питання технічної можливості оперативно отримувати інформацію про порушення іноземцями термінів перебування в Україні. Як наслідок – недовість профілактичних заходів із запобігання нелегальній міграції, які не потребують значних фінансових витрат.

Здебільшого заходи з протидії нелегальній міграції ДМС спрямовані на виявлення нелегальних мігрантів, а не на усунення причин їх появи на території держави. Пріоритет у боротьбі з нелегальною міграцією надавався проведенню

таких заходів, як "Мігрант", "Кордон" тощо, до яких залучалися як працівники ДМС, так і особовий склад МВС, АДПСУ, СБУ, інших державних органів та органів місцевого самоврядування, завдяки яким було виявлено 2302 нелегальні мігранти (кожна четверта особа із загальної кількості (9658 осіб) виявлених у 2015 році та за 9 місяців 2016 року).

ДМС не завершена розпочата в 2014 році побудова єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами. Як наслідок, створені бази даних "Біженці" та "Іноземці" містять лише частину інформації про іноземців та осіб без громадянства, що дає можливість нелегальним мігрантам уникати встановленої міграційним законодавством відповідальності, а в разі примусового повернення в країну походження або третю країну та примусового видворення з України знову повертатися. Отже, знижується результативність впроваджених заходів із протидії нелегальній міграції.

Частково функціонує відомча підсистема "Аркан ДМС", оскільки відсутній підготовлений персонал, здатний своєчасно і в повному обсязі опрацьовувати інформацію про іноземців та осіб без громадянства, які перевищили термін реєстрації паспортних документів в Україні, що надсилається Адміністрацією Держприкордонслужби у вигляді повідомлень. У результаті ДМС цією інформацією не володіє, що унеможлиблює прийняття належних управлінських рішень, спрямованих на запобігання та протидію нелегальній міграції. Таким чином, актуальним залишається питання автоматизації всіх процесів, як на рівні апарату ДМС, так і на рівні територіальних органів і підрозділів ДМС, що сприятиме ефективному впровадженню заходів із протидії нелегальній міграції в державі.

Неефективною є діяльність пунктів тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні (далі – ПТПП), і пунктів тимчасового розміщення біженців (далі – ПТРБ), можливості яких з утримання та розміщення іноземців значно перевищують реальну потребу. Водночас заходи з приведення чисельності їх обслуговуючого персоналу у відповідність з фактичною завантаженістю практично не вживались. При цьому постійно зростали витрати на оплату праці персоналу установ і комунальних послуг.

Відтерміновується на невизначений час введення в експлуатацію Миколаївського ПТПП та ПТРБ у м. Яготин Київської області, отже, є ризики подальшого неефективного витрачання бюджетних коштів на їх утримання.

Має бути удосконалена і приведена у відповідність із змінами, прийнятими протягом останнього часу, існуюча у сфері міграції нормативно-правова база, яка регулює питання діяльності ДМС.

Зокрема, потребують приведення у відповідність із Законом України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" (із змінами, внесеними Законом України від 19.05.2016 № 1379) визначений Інструкцією про порядок утримання іноземців та осіб без громадянства в пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, затвердженою наказом МВС від 29.02.2016 № 141, термін "пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно

перебувають в Україні" і строки утримання в ПТПІ іноземців та осіб без громадянства.

Не відповідає статті 10 Закону України "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні" (із змінами, внесеними Законом України від 10.12.2015 № 888) затверджений наказом МВС від 22.11.2012 № 1077 Порядок реєстрації місця проживання та місця перебування фізичних осіб в Україні та зразків необхідних для цього документів, оскільки встановлення правил здійснення реєстрації місця проживання, форми необхідних для цього документів, порядку передачі органами реєстрації інформації до Єдиного державного демографічного реєстру з 04.04.2016 віднесено до повноважень Кабінету Міністрів України.

МВС не розглянуло і не затвердило внесений ДМС проект наказу МВС "Про затвердження положень про пункти тимчасового розміщення біженців", як наслідок, не виконані вимоги частини восьмої статті 29 Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту".

Рахункова палата вважає за доцільне рекомендувати Міністерству внутрішніх справ України:

- привести у відповідність із вимогами Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" Інструкцію про порядок утримання іноземців та осіб без громадянства в пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, затверджену наказом МВС від 29.02.2016 № 141, у частині визначення терміна "пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні" та строків утримання в ПТПІ іноземців та осіб без громадянства;

- визнати таким, що втратив чинність, наказ МВС від 22.11.2012 № 1077 "Про затвердження Порядку реєстрації місця проживання та місця перебування фізичних осіб в Україні та зразків необхідних для цього документів", зареєстрований у Мін'юсті 18.12.2012 за № 2109/22421, як такий, що не відповідає статті 10 Закону України "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні";

- прискорити розгляд внесеного ДМС проекту наказу МВС "Про затвердження положень про пункти тимчасового розміщення біженців".

Про вжиті заходи просимо поінформувати Рахункову палату у встановлений законодавством термін.

З повагою

Т. в. п. Голови

О.С. Яременко